

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: BB-75S/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6023200112
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2023:6023200112.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Drahomíry Mikulajovej (sudkyňa spravodajkyňa) a členov Mgr. Andreja Maukša a JUDr. Petra Piroša, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX C., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného: č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021, takto

rozhodol:

- I. Súd rozhodnutie žalovaného Centra právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu dôvodne vynaložených trov konania, v plnom rozsahu, vrátane trov kasačného konania, v sume aká bude vyčíslená v uznesení vydanom súdom po právoplatnosti tohto rozsudku, do 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 08.03.2021 bolo Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ako správne mu súdu, doručené podanie žalobkyne (podané na pošte dňa 05.03.2021) označené ako „Žaloba“ proti Centru právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, z obsahu ktorého vyplynulo, že požiadala Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020, avšak jej nebolo vyhovené. Žalobkyňa v záhlaví žaloby uviedla č. KaBB 5536/2021. Keďže zo žaloby nebolo zrejmé čoho sa žalobkyňa domáha, čo ňou sleduje a aké rozhodnutie žalovaného vydané v konaní pod týmto číslom spisu žalobkyňa napáda, bola uzneseniami správneho súdu zo dňa 17.03.2021 a zo dňa 15.04.2021 vyzvaná na odstránenie väd žaloby, vrátane predloženia napadnutého rozhodnutia žalovaného.

2. K podaniu doručenému správne mu súdu 27.04.2021 (podané na pošte 26.04.2021), ktoré súd podľa obsahu v zmysle § 55 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) vyhodnotil ako doplnenie pôvodnej žaloby, žalobkyňa pripojila rozhodnutie žalovaného: č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 z 18.02.2021 a rozhodnutie žalovaného č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 z 01.03.2021, tiež uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 10C/23/2020-83 z 23.09.2020, ktorým bola žalobkyni v konaní „o povolenie obnovy konania“ uložená poplatková povinnosť 5 EUR.

3. Správny súd vzhľadom na žalobkyňou pripojené rozhodnutia žalovaného vyhodnotil, že žalobkyňa napadla tieto dve rozhodnutia žalovaného: č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 z 18.02.2021 a č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 z 01.03.2021, ktorých zákonnosť žiadala preskúmať v súdnom konaní.

Administratívne rozhodnutie I.

4. Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica rozhodnutím č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 z 18.02.2021 podľa § 11 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej aj len „zákon č. 327/2005 Z. z.“ alebo „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) v spojení so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej aj len „zákon č. 71/1967 Zb.“ alebo „Správny poriadok“) a v spojení s Organizačným poriadkom Centra právnej pomoci, žalobkyni v právnej veci vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020 právnu pomoc predbežne neposkytol.

5. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaný rozhodoval o žiadosti žalobkyne doručenej Centru dňa 16.02.2021 o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020, ktorá začala na základe jej návrhu dňa 17.07.2020, označenom ako „žaloba – obnova“. Žiadateľka zároveň požiadala o predbežné poskytnutie právnej pomoci, pretože je invalidná dôchodkyňa. Neuvedla však termín, prípadne lehotu, ani dôkazy odôvodňujúce jej žiadosť o predbežné poskytnutie právnej pomoci. Žalovaný skúmal, či žiadateľke hrozí zmeškanie lehoty, keďže účelom rozhodnutia o predbežnom poskytnutí právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. je zabezpečenie efektívnej ochrany práv a oprávnených záujmov žiadateľa Centrom z dôvodu hroziaceho nebezpečenstva zmeškania lehoty, a to ešte pred skúmaním podmienok na poskytnutie právnej pomoci. Žalovaný konštatoval, že z dokladov predložených žiadateľkou nezistil existenciu skutočností alebo dôvodov, ktoré by odôvodňovali predbežné poskytnutie právnej pomoci. Vyhodnotil, že ochrana práv žiadateľky nie je bezprostredne ohrozená z dôvodu nebezpečenstva zmeškania lehoty, preto žiadosti o predbežné poskytnutie právnej pomoci žalovaný nevyhovel.

Administratívne rozhodnutie II.

6. Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica rozhodnutím č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 z 01.03.2021 podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. v spojení so Správnym poriadkom a s organizačným poriadkom Centra právnej pomoci nepriznalo žalobkyni nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci „ochrana osobnosti“. V odôvodnení žalovaný uviedol, že rozhoduje o žiadosti žalobkyne o poskytnutie právnej pomoci doručenej Centru dňa 16.02.2021. Konštatoval, že podľa zákona č. 327/2005 Z. z. úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok, a to:

- že sa nachádza v stave materiálnej núdze,
- že v prípade jeho sporu sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť,
- že spor prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, ak je možné ju vyčíslit' v peniazoch.

7. Žalovaný mal preukázané príjmy žiadateľky, a to výplatu dôchodkových dávok Sociálnej poisťovne a konštatoval, že príjem žiadateľky v mesiaci podania žiadosti (február 2021) bol vo výške 370 Eur a presahuje 1,4 násobok sumy životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime pre jednu plnoletú fyzickú osobu, t. j. sumu 301 Eur, platnú od 01.07.2020 a presahuje aj 1,6 násobok sumy životného minima ustanoveného, t. j. sumu 344 Eur. Zároveň žalovaný prihladol aj na príjem žiadateľky za obdobie 6 mesiacov pred podaním žiadosti, t. j. od augusta 2020 do januára 2021 a konštatoval, že rovnako príjem presiahol 1,4 násobok sumy životného minima, zároveň aj 1,6 násobok sumy životného minima pre jednu dospelú plnoletú fyzickú osobu. Keďže všetky tri podmienky priznania nároku na právnu pomoc musia byť splnené kumulatívne, uviedol, že, ak nie je splnená podmienka materiálnej núdze, nie je nevyhnutne potrebné zaujať stanovisko k tomu, či žiadateľka spĺňa podmienku, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a tiež podmienku hodnoty sporu.

8. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia žalovaný posudzoval aj možnosť poskytnutia právnej pomoci s finančnou účasťou, ak by to bolo primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci v zmysle § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., pričom uviedol, že predmetná právna úprava dáva Centru len možnosť takúto právnu pomoc poskytnúť, nie povinnosť, teda zákon zveril, aby Centrum samo v rámci voľnej úvahy rozhodlo o poskytnutí právnej pomoci v tých prípadoch, kde je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci. Pod primeranými okolnosťami možno rozumieť to, že ide o taký právny stav, ktorý by mal byť posudzovaný s osobitným zreteľom a hodný osobitnej ochrany zákonom. Interné usmernenie Centra č.

2015/2 podľa článku II ods. 5 konkretizuje, aké sú primerané okolnosti, ktoré sú podmienkou poskytnutia právnej pomoci podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. Za tieto sa považujú také okolnosti alebo skutkový stav a sociálna situácia žiadateľa, ktorá nasvedčuje tomu, že by neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou malo vážne následky a/alebo spôsobilo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach žiadateľa. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného vyplýva, že považoval za zrejmé, že právna vec, s ktorou sa žiadateľka obrátila na Centrum právnej pomoci sa týka ochrany osobnosti. Uviedol, že je možné konštatovať, že prípadný neúspech žiadateľky v tomto konaní v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach žiadateľky. Centrum zohľadnilo rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze, ako aj povahu veci, pre ktorú žiadateľka žiadala poskytnúť právnu pomoc.

Žaloby, žalobné body a argumentácia žalobkyne

9. V zákonom stanovenej lehote napadla žalobkyňa na správnom súde zákonnosť vyššie uvedených rozhodnutí žalovaného. Žalobkyňa prvú žalobu podala na pošte 05.03.2021, podanie bolo doručené správne mu súdu 08.03.2021. Na základe výziev súdu žalobu doplnila podaním, ktoré podala na pošte 01.04.2021, doručené súdu 06.04.2021 a podaním, ktoré podala na pošte 26.04.2021, doručené súdu 27.04.2021.

10. Z obsahu podaní žalobkyne, vrátane repliky, ako aj príloh vyplýva, že nesúhlasí s postupom a rozhodnutiami žalovaného, ktorý jej neposkytol právnu pomoc pre konanie vedené na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020. „Napriek tomu“, ako uviedla v prvej žalobe, „že Okresný súd Zvolen rozhodol, aby jej Centrum pomohlo a zastupovalo ju, Centrum to odmietlo“, v čom videla nezákonnosť napadnutých rozhodnutí. Z nie celkom zrozumiteľných podaní žalobkyne vyplýva, že právnu pomoc žiada pre konanie súvisiace s tým, že pred viacerými rokmi bolo nezákonne, bez jej súhlasu, počas jej hospitalizácie na psychiatrii, vykonané umelé prerušenie tehotenstva, čím bolo zasiahnuté do jej ľudských práv a základných slobôd.

Vyjadrenie žalovaného

11. Z vyjadrení žalovaného zo 17.05.2021 a zo 14.06.2021 vyplýva, že žalovaný pri rozhodovaní o žiadosti o predbežné poskytnutie právnej pomoci Centrum vychádzalo len zo samotnej žiadosti, a preto vec špecifikovalo ako konanie vedené na Okresnom súde Zvolen. Následne vlastným zistením špecifikovalo vec ako ochranu osobnosti. Po doložení dokladov k materiálnej stránke veci zistilo, že žalobkyňa nespĺňa zákonom stanovené podmienky pre priznanie nároku, a preto nárok Centrum nepriznalo rozhodnutím z 01.03.2021. Žalovaný zotrval na závere, že nebola splnená podmienka materiálnej núdze žiadateľky o právnu pomoc, pretože jej príjem v šiestich mesiacoch pred podaním žiadosti (08/2020 až 01/2021) presahoval 1,4 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, t. j. sumu 301 Eur (mala príjem z invalidného dôchodku v sume 360,60 Eur) a presahoval aj 1,6 násobok sumy životného minima, t. j. sumu 344 Eur. Zotrval na stanovisku, že ak žalobkyňa nespĺnila jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc, nie je už nevyhnutne potrebné zaujať stanovisko k ďalším podmienkam. Žalovaný posudzoval nárok žalobkyne aj za použitia ustanovenia § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., k čomu zopakoval argumentáciu uvedenú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia z 01.03.2021. Žalovaný teda nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou, by malo vážne následky a spôsobilo by vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach žalobkyne.

Posúdenie opodstatnenosti žalôb - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

12. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako správny súd o žalobách žalobkyne rozhodol rozsudkom č. k. 75S/22/2021-140 z 09.02.2022 tak, že podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP výrokom I. odmietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 z 18.02.2021, ktorým žalovaný podľa § 11 zákona č. 327/2005 Z. z. v spojení so zákonom č. 71/1967 Zb. a v spojení s Organizačným poriadkom Centra právnej pomoci, žalobkyňu v právnej veci vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 10C/23/2020 právnu pomoc predbežne neposkytol, keďže išlo o rozhodnutie predbežnej povahy, ktorého súdny prieskum je vylúčený v zmysle § 7 písm. e) SSP, vzhľadom na to, že k ujme na subjektívnych právach u žalobkyňu nemohlo dôjsť, ak mala možnosť (čo aj využila), podať správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného o samotnom nároku (t. j. rozhodnutiu č. KaBB/5536/2021,

ČRZ: 17396/2021 z 01.03.2021). Ďalej krajský súd predmetným rozsudkom podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP a § 191 ods. 4 prvá veta SSP výrokom II. zrušil rozhodnutie žalovaného č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 z 01.03.2021 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

13. Krajský súd mal preukázanú skutočnosť, že žalobkyňa nespĺňala jednu z troch kumulatívne stanovených podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z., a to podmienku príjmu nepresahujúceho 1,4 násobok životného minima. Zároveň žalobkyňa nespĺňala ani podmienku stanovenú v § 6a citovaného zákona, keďže jej mesačný príjem v posudzovanom období presahoval aj 1,6 násobok životného minima. K použitiu ustanovenia § 6b ods. 1 a 2 zákona č. 327/2005 Z. z. správny súd konštatoval, že postup žalovaného bol správny, ak žiadosť žalobkyne posudzoval aj v intenciách § 6b ods. 2 citovaného zákona, keď zohľadnil rozsah prekročenia podmienky materiálnej vo vzájomnej súvislosti s povahou veci, pre ktorú žiadateľka žiadala poskytnúť právnu pomoc, avšak vytkol žalovanému pochybenie ak tvrdil, že nepriznaním právnej pomoci by práva žalobkyne neboli dotknuté, hoci z rôznych označení veci žalovaným, pre ktorú žiadala žalobkyňa priznať právnu pomoc nebolo zrejme o akú vec žalobkyne sa jedná, čo svedčí o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci žalovaným. Tiež vytkol žalovanému, že v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR nevyhodnotil status žiadateľky v intenciách komplexnej právnej úpravy zákona č. 327/2005 Z. z., teda aj v podľa ustanovenia § 5b ods. 6 tohto zákona.

14. Najvyšší správny súd SR rozsudkom sp. zn. 5Svk/31/2022 z 28.02.2023 na základe podanej kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 75S/22/2021-140 z 09.02.2022 zrušil II. výrok rozsudku, ako aj jemu prislúchajúci III. výrok o náhrade trov konania a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie.

15. Správny súd v Banskej Bystrici, na ktorý s účinnosťou od 01.06.2023 prešla pôsobnosť bývalého Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veciach správneho súdnictva podľa zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a ktorý vedie vec pod novou sp. zn. BB-75S/22/2023, po vrátení veci opätovne prejednal v intenciách vysloveného právneho názoru kasačného súdu a vo veci rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania, ktorý verejne vyhlásil dňa 12.07.2023. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku súd zverejnil postupom v zmysle § 137 ods. 4 SSP. Správny súd rozhodol bez pojednávania v súlade s § 107 ods. 2 SSP, nakoľko nezistil žiaden z dôvodov uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 SSP, pre ktorý by bolo potrebné v predmetnej veci pojednávanie nariadiť. Rozsudok bol vyhlásený vyvesením jeho skráteného písomného vyhotovenia na úradnej tabuli súdu dňa 12.07.2023.

16. Predmetom súdneho prieskumu zostalo len žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 z 01.03.2021, keďže žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 z 18.02.2021 bola podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP v spojení s § 7 písm. e) SSP vyššie uvedeným právoplatným rozsudkom správneho súdu odmietnutá (výrok I.), pričom v tejto časti rozsudok nebol napadnutý kasačnou sťažnosťou.

17. Najvyšší správny súd SR uzavrel s odkazom na závery veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR vyslovené v rozsudku sp. zn. 1Vs/1/2021 z 24.02.2022, že vzhľadom na to, že žalobkyňa v žiadosti nepožadovala aplikáciu postupu podľa § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z., žalovaný nebol povinný aplikovať tento postup, teda automaticky vyhodnocovať status žalobkyne aj v intenciách predmetného ustanovenia. Nesúhlasil ani so záverom správneho súdu, že zo strany žalovaného nebol dostatočne zistený skutkový stav veci pri aplikácii § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., ak podľa správneho súdu žalovanému nebolo zrejme pre akú vec žalobkyňa žiada právnu pomoc a uzavrel, že v kontexte obsahu ostatných listín v administratívnom spise možno prijať záver, že žalobkyňa žiadala o poskytnutie právnej pomoci pre súdne konanie, v ktorom pôjde o ochranu osobnosti (bod 16) a uložil správne mu súdu v ďalšom konaní vec opätovne prejednať a pridržať sa právneho názoru kasačného súdu.

18. Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona; fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

19. Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona; podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

20. Podľa § 6a ods. 1 citovaného zákona; ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

21. Podľa § 6b ods. 1 citovaného zákona; ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, môže centrum v prípadoch podľa § 6a ods. 1 poskytnúť právnu pomoc aj bez úhrady finančnej účasti.

22. Podľa § 6b ods. 2 citovaného zákona; ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

23. Podľa § 4 ods. 1 písm. i/ citovaného zákona; na účely tohto zákona je materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

24. Správny súd posudzoval vec podľa stavu v čase právoplatnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného v súlade s § 135 ods. 1 SSP. Je nesporné, že žalobkyňa nespĺňala jednu z troch kumulatívne stanovených podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc (§ 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z.), a to podmienku príjmu nepresahujúceho 1,4 násobok životného minima. Zároveň nespĺňala ani podmienku stanovenú v § 6a tohto zákona, keďže jej mesačný príjem v posudzovanom období august 2020 až január 2021 presahoval aj 1,6 násobok životného minima, rovnako aj v mesiaci podania žiadosti, vo februári 2021. Preto niet pochyb o tom, že žalobkyňa, hoci aj nepatrne presahuje svojím príjmom, ktorým je invalidný dôchodok, hranicu pre priznanie právnej pomoci bezplatnej, ale aj s finančnou účasťou. Zmiernením nepriaznivého dôsledku v podobe nepriznania právnej pomoci pre nesplnenie podmienky materiálnej núdze žiadateľa sú zákonom stanovené výnimky v ustanovení § 6b ods. 2 citovaného zákona, rovnako aj v § 5b ods. 6 tohto zákona. V zmysle záverov Najvyššieho správneho súdu SR, v prípade žalobkyne neprichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z., preto relevantnou zostala len vhodnosť a správnosť aplikácie ustanovenia 6b ods. 2 citovaného zákona žalovaným.

25. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol, že právna vec s ktorou sa žiadateľka obrátila na Centrum sa týka ochrany osobnosti. Podľa žalovaného prípadný neúspech žiadateľky v tomto konaní v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach žiadateľky. Konštatoval, že Centrum vo vzájomnej súvislosti posúdilo rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze, ako aj povahu veci, pre ktorú žiadateľka žiadala poskytnúť právnu pomoc, preto právnu pomoc v zmysle § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. neposkytlo. Odôvodnil to tiež tým, že právna úprava dáva Centru len možnosť takúto právnu pomoc poskytnúť, nie povinnosť.

26. Je zrejmé, že zákon č. 327/2005 Z. z. Centru zveril, aby v rámci voľnej úvahy rozhodlo o poskytnutí právnej pomoci v tých prípadoch, kde je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

27. V zmysle § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. sa na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ktorým je zákon č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (Správny poriadok). Atribúty odôvodnenia rozhodnutia vyplývajú z ustanovenia § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodol.

28. Správny súd po opätovnom prejednaní veci, po preskúmaní súdneho a administratívneho spisu dospel k záveru o nepreskúmateľnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného. Z rozhodnutia žalovaného nevyplýva správna úvaha, na základe ktorej žalovaný prijal svoj záver o neposkytnutí právnej pomoci žalobkyni, keďže dostatočne zrozumiteľným spôsobom nevyhodnotil a neuviedol dôvody, ktoré ho k takémuto záveru viedli vo vzťahu k okolnostiam na strane žalobkyne. Žalovaný len vo všeobecnosti konštatoval, že právnu pomoc neposkytol, nakoľko ide o vec ochrany osobnosti, a teda žalobkyňa nemôže byť ukrátená na svojich právach. Správnemu súdu nie je zrejmé, prečo by výsledok súdneho konania vo veci ochrany osobnosti bez ďalšieho nemal mať na žiadateľa dopad na jeho práva, najmä ak sa jedná o rýdzo osobnostné práva subjektu dovoľávajúceho sa ochrany osobnosti. Zastáva názor, že výsledok takéhoto konania môže mať zásadný význam pre žiadateľa a môže byť výrazným zásahom do jeho práv. Žalovaný však žiadnym spôsobom neodôvodnil prečo by práve v prípade žalobkyne k tomu nedošlo. Správnemu súdu tiež nie je zrejmá úvaha žalovaného, akou posúdil vec pri aplikovaní § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., ak iba konštatoval, že Centrum vo vzájomnej súvislosti posúdilo rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze, ako aj povahu veci, pre ktorú žiadateľka žiadala poskytnúť právnu pomoc. Je zrejmé, že žalobkyňa prekročila podmienky materiálnej núdze len nepatrne, preto by mali existovať „silnejšie dôvody“ vo vzťahu k povahe veci, pre konečný záver o nepriznaní právnej pomoci.

29. V odôvodnení rozhodnutia žalovaného absentujú dôvody, prečo v konkrétnej veci bolo rozhodnuté tak, ako bolo rozhodnuté. Právna teória považuje za nedostatočne odôvodnené rozhodnutie, ak z jeho obsahu nie je zrejmé, aké úvahy viedli orgán verejnej správy pri vyhodnotení dokazovania, pri právnom posudzovaní veci atď. Nedostatok dôvodov znamená jednak absolútny nedostatok odôvodnenia (čo nie je daný prípad), ale i to, že rozhodnutie neobsahuje podstatné skutočnosti, ktoré viedli orgán verejnej správy k danému rozhodnutiu, k čomu, podľa názoru správneho súdu došlo v predmetnej veci.

30. Z dôvodov vyššie uvedených správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 4 SSP. V ďalšom konaní žalovaný nanovo posúdi žiadosť žalobkyne podanú dňa 16.02.2021 a rozhodne o nej z hľadiska splnenia zákonných podmienok v intenciách ustanovenia § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. Svoje rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby spĺňalo podmienku zrozumiteľnosti a preskúmateľnosti. Odôvodnenie rozhodnutia musí spĺňať náležitosti v zmysle § 47 ods. 3 Správneho poriadku, na subsidiárne použitie ktorého odkazuje ustanovenie § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. Žalovaný je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v tomto rozsudku v zmysle § 191 ods. 6 SSP.

31. Žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešnou účastníčkou konania, správny súd priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, vrátane trov kasačného konania, podľa § 167 ods. 1 SSP, vo výške o ktorej rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, aplikujúc ustanovenie § 175 ods. 2 SSP.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom správneho súdu pomerom hlasov 3: 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 a ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd SR (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

a) označenie napadnutého rozhodnutia,

- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
 - c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
 - d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).
- (2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP, (1) sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.